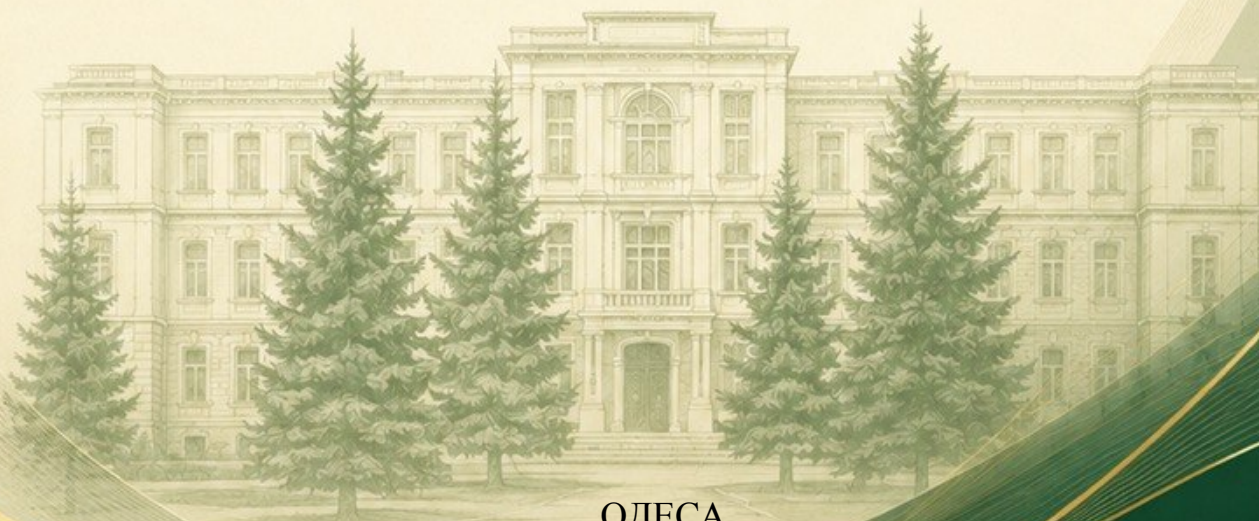

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців
соціальної сфери

«ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ, МЕТОДИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ»

*ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ КОНФЕРЕНЦІЇ
У МЕЖАХ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПІДВИЩЕННЯ
КВАЛІФІКАЦІЇ (СТАЖУВАННЯ)
6 червня 2026 року*

ОДЕСА

DOI: <https://doi.org/10.24195/Zbarska2026>

УДК: 378:159.955:376.37

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Койчева Тетяна Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, в.о. першого проректора з навчальної та науково-педагогічної роботи.

Листопад Олексій Анатолійович – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної педагогіки.

Музиченко Ганна В'ячеславівна – проректор з наукової роботи, доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського.

Соколова Ганна Борисівна – доктор психологічних наук, професор, професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, директор Навчально-наукового інституту фізичної культури, спорту та спеціальної освіти.

Черненко Наталія Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітнього менеджменту та публічного управління.

*Рекомендова вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол №15 від 25 червня 2026 р.)*

Рецензенти:

Форосян Ольга Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти.

Литовченко Світлана Віталіївна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу освіти дітей з порушеннями сенсорного розвитку, Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України.

«Трансформація освітнього процесу в закладах вищої освіти: інноваційні підходи, методи та технології навчання»: збірник матеріалів конференції у межах всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації (стажування). Одеса : Університет Ушинського, 2026. 167 с.

До збірника увійшли матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції, присвячені актуальним питанням трансформації освітнього процесу в закладах вищої освіти, упровадженню інноваційних підходів, методів і технологій навчання, а також сучасним практикам у спеціальній освіті, логопедії та інклюзивному навчанні.

У представлених матеріалах науковці висвітлюють теоретичні й практичні аспекти модернізації освітнього середовища, розглядають ефективні форми організації навчання у ЗВО, аналізують можливості застосування інноваційних педагогічних технологій та окреслюють сучасні підходи до роботи в умовах спеціальної й інклюзивної освіти.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

координації між учасниками проєктування та забезпеченню більш ефективного використання територіальних ресурсів.

Таким чином, цифрові технології ГІС і ВІМ радикально змінюють підходи до сучасного просторового планування, забезпечуючи новий рівень точності, інтеграції та ефективності управління територіями. Вони дозволяють перейти від традиційного описового планування до аналітичного та модельного підходу, що базується на даних. У рамках сучасного містобудування цифровізація стає необхідною умовою сталого розвитку міст, а інтеграція ГІС і ВІМ відкриває нові можливості для комплексного управління простором.

Список використаних джерел

1. Радзінська Ю.Б., Кузьменко С.Ю., Жегульська А.О. Геоінформаційні системи у плануванні містобудівних рішень. *Комунальне господарство міст. Серія: Геодезія та землеустрій*. Т. 3. Вип. 191. 2025. С. 408–412.
2. Бубир Н., Прасул Ю., Бубир О. Геоінформаційне забезпечення організації просторового планування територіальних громад повоєнної України. *Проблеми безперервної географічної освіти і картографії*. Вип. 42. 2025. С. 24–35.
3. Бойко О., Ляшенко Д., Прусов Д. Концептуальні засади ВІМ/ГІС інтеграції геопросторових даних аеропортів, отриманих лазерним скануванням. *Технічні науки та технології*. № 4(18). 2019 С. 238–246.
4. Don Kuehne, Chris Andrews Increasing interest in the fusion of GIS and BIM. 2016. URL: <https://www.esri.com/arcgis-blog/products/3d-gis/3d-gis/increasing-interest-in-the-fusion-of-gis-and-bim>.

СОБЧЕНКО Дмитро Анатолійович

ФОРМУВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ В УМОВАХ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Актуальність. Сучасна трансформація системи охорони здоров'я України вимагає від лікаря не лише високої клінічної кваліфікації, а й здатності працювати в інклюзивному суспільстві. Згідно з моніторингом, пацієнти з особливими потребами у 3,5 рази частіше стикаються з комунікативними бар'єрами в лікарнях. Формування інклюзивної компетентності стає критичним завданням медичної освіти, оскільки вона є фундаментом для реалізації прав людини в медицині. Об'єкт дослідження: навчально-виховний процес у медичному закладі вищої освіти (ЗВО).

Предмет дослідження: педагогічні умови та методи формування інклюзивної готовності студентів-медиків.

2. ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПОНЯТТЯ

Інклюзивна компетентність лікаря — це інтегративна здатність фахівця забезпечувати якісну медичну допомогу всім категоріям населення, адаптуючи методи взаємодії під індивідуальні потреби пацієнта (фізичні, сенсорні чи ментальні).

Структурні компоненти:

Когнітивний: Знання нормативно-правових актів (Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю), розуміння соціальної моделі інвалідності.

Операційно-діяльнісний: Навички огляду пацієнтів із порушенням зору/слуху, володіння основами альтернативної комунікації.

Мотиваційно-ціннісний: Сформованість емпатії, подолання стигматизації та медичного патерналізму.

3. АНАЛІЗ ЕМПІРИЧНИХ ДАНИХ (СТАТИСТИКА)

Емпіричне дослідження проводилося на базі Донецького національного медичного університету серед студентів 4-6 курсів під час проведення практичних занять з хірургічних дисциплін. Вибір дисциплін зумовлений високою інтенсивністю взаємодії в операційному та перев'язувальному блоках, де інклюзивний підхід є критично важливим для безпеки пацієнта. Анкетування 100 респондентів підтвердило необхідність змін у навчальних планах: 74% студентів відчувають психологічний бар'єр перед контактом із пацієнтами з ментальними порушеннями, а 85% зазначили відсутність практичних тренінгів із взаємодії з людьми з інвалідністю в умовах хірургічного стаціонару.

4. ПЕДАГОГІЧНА МОДЕЛЬ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Для ефективного формування компетентності пропонується впровадження активних методів навчання:

Метод «Симуляція обмежень»: студенти імітують стани пацієнтів (втрата зору, слуху, моторики). Це підвищує рівень емпатії у 91% учасників. Метод Case-study: аналіз сценаріїв взаємодії з пацієнтами, що мають розлади аутистичного спектра (РАС) або посттравматичні стани, під час підготовки до оперативного втручання.

Порівняльний аналіз показав, що в експериментальній групі рівень знань нормативної етики зріс до 92% порівняно з 40% у контрольній групі, а здатність до вирішення складних етичних кейсів у хірургічній практиці — до 75%.

5. ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ (ДИНАМІКА ФОРМУВАННЯ)

Після впровадження експериментальної методики було проведено порівняльний аналіз між контрольною групою (КГ — традиційне навчання) та експериментальною групою (ЕГ — інклюзивна модель).

Результати порівняння (у % високого рівня):

Компонент компетентності	Контрольна група (КП)	Експериментальна група (ЕГ)
Емпатійність та толерантність	22%	48%

Практичні навички адаптованого огляду	15%	64%
Знання нормативної етики	40%	92%
Здатність до вирішення етичних кейсів	28%	75%

6. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Для успішної реалізації інклюзивної освіти в медичному ЗВО необхідно:
Інтеграція: Впровадити інклюзивні модулі в усі клінічні кафедри (від педіатрії до хірургії).

Технологічність: Використовувати VR-технології для моделювання станів пацієнтів (наприклад, візуальні галюцинації або вікові когнітивні розлади).
Залучення експертів: Запрошувати пацієнтів із власною історією інвалідності до ролі «стандартизованих пацієнтів» на іспитах ОСКЕ (OSCE).

ВИСНОВКИ

Формування інклюзивної компетентності майбутнього лікаря не є додатковим навантаженням, а є базовим елементом його професійної спроможності. Перехід від медичної моделі («лікуємо хворобу») до соціальної («лікуємо людину, враховуючи її потреби») дозволяє значно знизити рівень медичних помилок та підвищити довіру до системи охорони здоров'я. Експериментально доведено, що використання симулятивних методів навчання підвищує готовність студентів до роботи в інклюзивному середовищі на 35-40%.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про освіту». Стаття 19. Інклюзивне навчання. Конвенція про права осіб з інвалідністю: Ратифіковано Законом України № 1767-VI.
2. Бондаренко О. В. Педагогічні умови формування толерантності студентів-медиків. — 2024.
3. World Health Organization. World report on disability. — Geneva: WHO, 2011 (та оновлення 2023).

педагогічних спеціальностей: управлінський, освітній та соціально-гуманітарний виміри	
Самойлов Олександр Олександрович, Чудовська Вікторія Анатоліївна Формування інклюзивного менеджменту в сучасному бізнес-середовищі	56
Самойлова Ірина Іванівна, Бобровнік Тетяна Степанівна Вплив цифрових технологій на сучасне просторове планування	58
Собченко Дмитро Анатолійович Формування інклюзивної компетентності майбутнього лікаря в умовах закладу вищої медичної освіти	60
Сотніков Дмитро Анатолійович, Сотнікова Ірина Миколаївна Оцінка адаптивних систем управління інноваційною діяльністю будівельних підприємств	63
Стахов Арсеній Юрійович Цифровізація та трансформація освітнього процесу у підготовці здобувачів вищої освіти за напрямом морського транспорту	65
Сичук Ольга Олександрівна Формування антикризових компетентностей майбутніх менеджерів освіти засобами моделювання управлінських ситуацій	70
Тіщенко Вадим Сергійович Особливості організації самостійної роботи студентів при вивченні загальноінженерних освітніх компонент	73
Торган Світлана Петрівна Емоційний каркас: роль емоційного інтелекту класного керівника у формуванні резильєнтності підлітків під час війни	75
Урум Галина Дмитрівна Цифрові платформи та засоби візуалізації як інструменти трансформації освітнього процесу у викладанні математичного аналізу в закладах вищої освіти	82